

سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی بهینه‌سازی وضعیت خوابگاه‌های دانشجویان کشور

مصوب جلسه ۵۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۰۲ مورخ ۸۱/۵/۲۲، سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی بهینه‌سازی وضعیت خوابگاه‌های دانشجویان کشور را به این شرح تصویب کرد:
اهداف:

1- ایجاد هماهنگی و همکاری در امر سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، اجرایی و نظارتی به منظور توسعه و

بهبود وضعیت خوابگاه‌های دانشجویی توسط دستگاه‌های ذی‌ربط.

2- احیا، حفظ و ترویج فرهنگ اسلامی در محیط‌های خوابگاهی با استفاده از روش‌های کارآمد نظارتی

و مدیریتی.

3- ایجاد زمینه مساعد برای ارتقای سطح آگاهی‌ها، توانمندی‌ها و کشف استعدادهاى دانشجویان از

طریق فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در محیط خوابگاه‌ها.

4- فراهم‌سازی شرایط و تسهیلات مناسب اقتصادی، رفاهی و خدماتی برای استفاده دانشجویان در خوابگاه‌ها.

مؤلفه ۱: برنامه‌های فرهنگی - اجتماعی

راهبرد ۱:

برنامه‌ریزی برای استفاده مطلوب و هدفمند از اوقات فراغت دانشجویان در خوابگاه‌ها و کشف و شکوفا نمودن استعدادها و توانایی‌های آنان.
سیاست‌های اجرایی:

- استفاده از توان فکری و علمی دانشجویان برای برگزاری کلاس‌های تقویتی و آمادگی
آزمون سراسری با همکاری نهادهای ذی‌ربط.

- برگزاری کلاس‌های هنری و آموزشی و اجرای مسابقات و پیش‌بینی امکان عرضه محصولات هنری دانشجویان.

- جلب مشارکت و همکاری دانشجویان در انجام امور خیریه و عام‌المنفعه و آموزش
رایگان دانش‌آموزان محروم با همکاری نهادهای ذی‌ربط.

- تشویق دانشجویان به ورزش و گسترش فرهنگ ورزش همگانی.

- اتخاذ تدابیر مقتضی به منظور مهارت بخشی به دانشجویان در تحلیل مسائل فرهنگی - اجتماعی و سیاسی جامعه.

راهبرد ۲:

تقویت و اعمال مدیریت فرهنگی در خوابگاه‌ها و قانونمند کردن آن. سیاست‌های اجرایی:

- استفاده بهینه از اساتید و محققان حوزوی و دانشگاهی برای اجرای برنامه‌های آموزشی، تبلیغی و فرهنگی در خوابگاه‌ها.

- تعیین شاخص برای ارزیابی و نظارت بر وضعیت فرهنگی و اخلاقی دانشجویان در خوابگاه‌ها.

- تدوین نظام مناسب ارزشیابی از عملکرد مسؤولان فرهنگی خوابگاه‌ها. راهبرد ۳:

توجه به مسائل اخلاقی و تربیتی دانشجویان در خوابگاه‌های دانشجویی. سیاست‌های اجرایی:

- اتخاذ تدابیر و تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های هماهنگ برای رشد و تعالی اخلاقی و فرهنگی دانشجویان و پیشگیری از ترویج مفاسد اخلاقی و مسخ هویت فرهنگی آنان.

- تأکید بر سیاست‌های اقناعی و ارشادی به جای اعمال روش‌های منع و دفع در مواجهه با معضلات فرهنگی و اخلاقی دانشجویان.

- تأکید بر اجرای آیین‌نامه انضباطی برای برخورد قاطع و قانونی با متخلفین شوونات اخلاقی و اسلامی در خوابگاه‌های دانشجویی.

- جذب و به کارگیری مشاورین روانشناس و خبره با گذراندن دوره‌های خاص، برای ارائه خدمات مشاوره‌ای در خوابگاه‌ها.

- توسعه و تقویت ارتباط بین مدیران خوابگاه‌ها و خانواده‌های دانشجویان به منظور هماهنگی بیشتر در رفع مشکلات آنان.

- جذب و استفاده بهینه از نیروهای مشاور برای آشنایی دانشجویان جدیدالورود با معضلات و خطرات اخلاقی و فرهنگی شهرهای بزرگ.

راهبرد ۴:

اتخاذ تدابیر مقتضی به منظور جلب مشارکت هر چه بیشتر دانشجویان در اداره مطلوب خوابگاه‌ها و ارائه برنامه‌ها و طرح‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی.

سیاست‌های اجرایی:

- توسعه و تقویت تشکل‌های علمی - فرهنگی و اجتماعی به منظور افزایش نشاط و بالندگی دانشجویان در خوابگاه‌ها.

- نیازسنجی از دانشجویان در مسائل عقیدتی، اخلاقی، عرفانی، فرهنگی، اجتماعی و اتخاذ تدابیر مناسب برای پاسخگویی به سؤالات و شبهات آنان.
- تقویت روحیهٔ مسؤولیت‌پذیری، جمع‌گرایی و فرهنگ زندگی جمعی و پیوندهای اجتماعی در محیط خوابگاه‌های دانشجویی.

- گسترش امکانات اطلاع‌رسانی به دانشجویان در خوابگاه‌ها.

- حمایت مادی و معنوی از دانشجویان فعال در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی در خوابگاه‌ها و معرفی چهره‌های پرتلاش و موفق.
راهبرد ۵:

تعمیق باورهای دینی و بنیه فرهنگی دانشجویان در خوابگاه‌ها.
سیاست‌های اجرایی:

- اهتمام خاص در خصوص اجرای برنامه‌های فرهنگی و عبادی و برگزاری نشست‌های دینی، برپایی نمایشگاه‌ها و بزرگداشت مناسبت‌ها و ایام الله.
- برگزاری اردوهای زیارتی - سیاحتی و گردشگری.
- گسترش معنویت و اخلاق، حفظ هویت دینی - ملی و بومی دانشجویان با تشویق آنان در امور فرهنگی سالم و سازنده از طریق ارائهٔ برنامه‌های فرهنگی - معنوی و تفریحی.
مؤلفهٔ 2: مدیریت و نظارت

راهبرد:

بهبود مدیریت و نظارت بر خوابگاه‌های دانشجویی در ابعاد مختلف.
سیاست‌های اجرایی:

- تعیین شرایط، ضوابط و ویژگی‌های خاص برای تصدی مسؤولیت خوابگاه‌ها براساس شایسته‌سالاری و تجربهٔ زندگی در خوابگاه‌های دانشجویی.
- برنامه‌ریزی برای جذب و تربیت مدیران فرهنگی و تربیتی ماهر و متخصص به منظور مدیریت خوابگاه‌ها و برگزاری آموزش‌های ضمن خدمت برای آنان.
- نیازسنجی از دانشجویان در موضوعات مختلف و به کارگیری شیوه‌های جدید مدیریتی در راستای رفع این نیازها و مشکلات.
- سوق دادن نظام مدیریتی خوابگاه‌ها به سمت افزایش مشارکت دانشجویان دانشگاه‌ها و رعایت عدالت در تخصیص فرصت‌ها و امکانات.

- تدوین نظام کمی و کیفی برای ارزیابی عملکرد مسؤولان خوابگاه‌ها.

- شناسایی، معرفی و تقدیر از مدیران و مسؤولان مبدع، خلاق و نمونه خوابگاه‌های دانشجویی.

- ارائه گزارش در هر نیم سال تحصیلی به مسؤولان عالی رتبه وزارتخانه‌های ذی‌ربط و رؤسای هر دانشگاه در خصوص وضعیت خوابگاه‌های دانشجویی در ابعاد مختلف.

- نظارت بر حضور و غیاب دانشجویان و ورود و خروج سایر افراد به خوابگاه‌های دانشجویی.

- روشمند کردن نظارت بر وضعیت خوابگاه‌ها در ابعاد مختلف.

مؤلفه ۳: اقتصاد

راهبرد:

توجه به مشکلات اقتصادی و معیشتی دانشجویان در خوابگاه‌ها بمنظور فراهم کردن زمینه لازم برای فعالیت‌های علمی، فرهنگی - دینی.

سیاست‌های اجرایی:

- برنامه‌ریزی جامع در خصوص گسترش کار دانشجویی (کاریابی) و مشارکت در امور مختلف برای رفع مشکلات اقتصادی دانشجویان از طریق دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط.

- ایجاد صندوق قرض‌الحسنه دانشجویی در خوابگاه‌ها برای خدمات‌دهی به دانشجویان سراسر کشور.

- ایجاد زمینه لازم برای تسهیل دریافت وام از صندوق رفاه دانشجویی، سیستم بانکی کشور و صندوق‌های قرض‌الحسنه دانشجویی در خوابگاه‌ها.

مؤلفه ۴: خدمات و رفاه

راهبرد:

توجه به تأمین و گسترش تسهیلات رفاهی و خدماتی و افزایش سطح بهداشت و نظافت عمومی خوابگاه‌های دانشجویی.

سیاست‌های اجرایی:

- جلب مشارکت دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و مشارکت مردمی برای رفع معضلات رفاهی - خدماتی و بهداشتی خوابگاه‌ها.

- توجه جدی به بهسازی فیزیکی - زیباسازی و ایجاد فضای سبز و سرویس‌های بهداشتی و خدمات کمک‌های اولیه و سرویس‌های گرمایشی و سرمایشی.

- توسعه و تأمین منابع، امکانات و تسهیلات لازم مورد نیاز دانشجویان در خوابگاه‌های دانشجویی (تغذیه، ایاب و ذهاب، ارتباطات، امکانات آموزشی و مطالعاتی، ورزشی، هنری، کتابخانه و نمازخانه).

- گسترش فرهنگ حفظ و نگهداری مطلوب از امکانات خوابگاه‌های دانشجویی به عنوان اموال عمومی و همگانی.

- رعایت استاندارد در پذیرش تعداد دانشجو در هر خوابگاه به تناسب فضا و تعداد اتاق.

مؤلفه ۵: توسعه خوابگاه‌ها

راهبرد ۱:

توسعه و احداث خوابگاه‌های جدید دانشجویی و تجهیز خوابگاه‌های فعلی. سیاست‌های اجرایی:

- هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی و نهادهای دولتی در خصوص حداکثر استفاده از امکانات و منابع برای احداث و تجهیز خوابگاه‌ها.

- اهتمام به سرمایه‌گذاری جاری و عمرانی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی برای ساخت و تجهیز خوابگاه‌های دانشجویی.

- فراهم کردن زمینه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث خوابگاه‌های دانشجویی از طریق تشویق خیرین و نیز معافیت‌های مالیاتی، معافیت‌های عوارض شهرداری، اعطای تسهیلات بانکی با بهره اندک و تشویق و حمایت از سنت حسنه وقف برای توسعه خوابگاه‌های دانشجویی.

- پیشنهاد لوایح قانونی برای افزایش اعتبارات ساخت و ساز و تجهیز خوابگاه‌های دانشجویی.

راهبرد ۲:

اهتمام نسبت به ساخت و تجهیز خوابگاه‌ها مطابق با الگوی استاندارد خوابگاه‌ها در ابعاد مختلف و حفظ فرهنگ اسلامی در فضای فیزیکی خوابگاه‌ها.

سیاست‌های اجرایی:

- ارائه الگویی استاندارد از خوابگاه دانشجویی از لحاظ فیزیکی و معنوی و امنیتی با توجه به ویژگی‌های جسمی و روحی دانشجویان.

- رعایت خصوصیات معماری اسلامی و ملی در فضای کالبدی خوابگاه‌ها.

- حتی‌المقدور کاهش فاصله مکانی میان دانشگاه و خوابگاه دانشجویی.

راهبرد ۳:

رعایت عدالت در توزیع عادلانه امکانات و تسهیلات در خوابگاه‌های دانشجویی در سراسر کشور.

سیاست‌های اجرایی:

- تهیه شناسنامه‌ای از امکانات و تسهیلات رفاهی و خدماتی موجود در خوابگاه‌های

دانشجویی و رفع معضلات موجود.

- بکارگیری تمام امکانات اجرایی دستگاه‌ها و مراکز ذی‌ربط برای بهبود وضع

خوابگاه‌ها در ابعاد مختلف.

تبصره:

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد

اسلامی در مدت شش ماه پس از اصلاح آیین‌نامه‌های موجود، دستورالعمل اجرایی این

سیاست‌ها را تهیه و با امضای بالاترین مقام ابلاغ می‌کنند. /ص/ ۲/۵۰۲-